144α

Στοιχεῖα ΑΒΔΗΡΑ Δημόκριτος

Ἱππουράτου Ἐπιστολαί

R. Hercher:
Ἐπιστολογράφοι
Ἕλληνες
Παρίσιοι 1873
σ. 291-310

Ἱππουράτου Ἐπιστολαί.

Ι'. Ἀβδηρίτων ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος Ἱπποκράτει χαίρειν.
Κινδυνεύεται τὰ μέγιστα τῇ πόλει νῦν, Ἱππόκρατες, ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ὅτι καὶ τῷ παρόντι χρόνῳ ἐπὶ μέγιστον ἀλλόδοξον ἐπήγετο τῇ πόλει, μηδὲν νῦν, ὦ πάντες θεοί, φθονήσῃς, οὕτως ὑπὸ πολλῶν τῶν ἀλαζόνων αὐτὸν σοφίαν νενόμικε, ὥστε φόβος ἐχό τοῦτο, ἂν φθαρῇ τὸν δόγματα Δημόκριτος, ὅλον δὴ τὴν πόλιν ἡμῶν Ἀβδηρίτων καταλαμβάνεσθαι. Ἐνδαθόμενος γὰρ ἀπάντων ἑωυτοῦ πρότερον, ἐκπεφοβῆν καὶ νύκτα ἡμέρην, μόνον ἔναρα μικρὰ ἐμμένει μηδὲν οἰόμενος εἶναι τὸν βίον ὅλον διαιτᾶν, μανίαν τινὰ, ὁ δὲ ἐμπορεύεται, ὁ δὲ δημοκρατίαν, ἄλλος ἄρχειν, πρεσβεύειν, χρηματοῦνται, ἀποχρηματοῦνται, νοσεῖν, πίπτουσι, τίθενται, ὁ δὲ πάντα μόνῳ, τὸν μὲν κατηφίαν τε καὶ συνθρυπτόν τὸν δὲ χαίρουσιν ἀρέων. Μετὰ δὲ ὁ ἀνὴρ περὶ τῶν ἐν Ἅιδου [illegible] πάντα, ἐδόκει φασὶ πάντα τὰ ὕδατα εἶναι, ἐδόκει φασὶν ἀ[illegible] πολλάκις νόσους ἐξαναφαίνεσθαι ἀνοχῇ ὕδατος ἄδοντι ἔοικε [illegible] ἐκ τῶν ἀπο-
[illegible] Δημόκριτος [illegible] ἐκ[illegible],
καὶ συνεστῶτος τῇ χώρᾳ [illegible]. ταῦτα φοβούμεθα, Ἱπποκράτες, ταῦτα ταραττόμεθα. [illegible] ἐν τάχει ἐλθὼν νουθέτησον τὸν πατρίδα. μηδὲ ἡμᾶς ἀπολέσῃς. καὶ γὰρ οὐδὲ ἀπόβλητοι ἐσμεν, ἐν ἡμῖν παρεστῶν κίνδυνος. οὐ γὰρ ἀνάρτοιν ἔτι δόξης τῆς ἐπ' αὐτῷ περιοῦσιν ἕνεκα ἔτι παιδιᾶς (καίτοι τὰ τῆς παιδιᾶς πολλῷ σοι βελτίω τῶν τῆς τύχης), ἀλλὰ σοι ἐν ταῦτα συχνὰ παρ' ἡμῖν ἔμφυτα γενέσθαι· τῆς γὰρ Δημοκρίτου ψυχῆς ἀλλ' ὁ χρόνος ἡμῖν πόλις ἀνεφία βουλόμενον οὐδ' ὅτιοῦν ἀ-
φυγρεύσαντα. τοῦτο νόμον ἡμῖν δοκοῦμεν νοσεῖν, Ἱππόκρατες, τοὺς νόμους παραπόλλυμεν. ἴθι θεραπεύσον, ἀνδρῶν φέριστε, ἄνδρα ἀρίστου, ὃν ἐπιτρόπου, ἀλλὰ κτίστης ἐστὶν ὅλης τῆς Ἰωνίας, περὶ βάλλει ἡμῖν ἰσχύτερον τεῖχος, πόλιν, οὐκ ἄνδρα θεραπεύσεις, βουλόμενον δίνασθαι καὶ κινδυνεύοντα ἀπολωλέναι μόλις ἀναιρεῖται, αὐτὸς νομοθέτης, αὐτὸς δικαστής, αὐτὸς ἄρχων, αὐτὸς σωτήρ, ἑτέρου λυμεῶνος ἀφίξει. ταῦτα τὸν προσδοκῶμεν, Ἱππόκρατες, ταῦτα ἐν κίνδυνοι ἐλθεῖν.
μία πολίων οὐκ ἄσημος, μάλλον δὲ ἡ Ἑλλὰς ὅλη δίκαιόν σε φυλάττει σῶμα σοφίας. αὐτὴν δὲ δόκει παιδείαν πρεσβεύειν πρὸς σὲ τῆς παραποπῆς ταύτης ἀπαλλαγῆναι δεόμενον. ἐγκλεὶς μὲν οὖν, ὡς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἴοιμι, πᾶσι σοφίη, τοῖσι δ' ἐγκυλίῳ κεχρημένοισι αὐτῶν ὥσπερ ἀρτίη καὶ κάλα πλέον. εὖ ἴσθι, χαρίεν γὰρ μέλλοντι αὐτοῖσι, μὴ προσωπεῖον Δημόκριτον ἂν ἐπίῃ προσιόντα ἀληθέως.

οὐ γὰρ Ἀσκληπιῷ προσπίπτειν γνώμη, ὁ δὲ Ἡρακλέος ἐστὶ ἀδελφιδοῦς, ἀφ' οὗ Ἄβδηρος, ὥς φασι πάντες, ἡ ἐπώνυμος ἡ πόλις.

ὥστε κἀμοὶ χάρις ἡ Δημοκρίτου γένοιτ' ἂν ἴσως. ἐρεῖν δὲ, ἡ Ἱππόκρατες, ἐς ἀναισθησίαν ἀποῤῥέοντας δύο ἄνδρε ἀρίστω, ὅπως πρὸς ὑμᾶς δεόμεθα, μὴ ὡς τὰ ἀγαθὰ περισώσαιμεν νόσοι τυγχάνοντι. ὁ Δημόκριτος γὰρ ὅσον ἐρρώσθη πρὸς ἄκρα σοφίης, ἵνα κινδυνεύει νῦν ἀποπλαγῆν διανοίης μὴ διὰ τὴν κεκαυμένωσθαι, οἱ δ' ἄλλοι, ὅσοι πολλοὶ Ἀβδηριτέων, κύκλωνες ἢ ἀπαιδευσίῃ τόν γε ποιοῦν καὶ χοῦν νόον, ἀλλὰ νῦν γε ἐρρωμένοι νοῦσον σοφοῦ κρίνουσι οἱ πρὶν ἄφρονες.

ἴθι οὖν μετὰ Ἀσκληπιοῦ παλαιὸς, ἴθι μετὰ Ἡρακλέος θυγατριδοῦ Ἠπιόνης, ἴθι μετὰ παίδων τῶν ἐπὶ Ἴλιον γραπτεωραφίων, ἴθι νῦν παιδία νέον φέρων ἄμα.

ἐκμαρτύσει δὲ μὴ ῥίζας βοτάνας ἀλεξιφάρμακα μανίης ἄνθρα· σχεδὸν οὐν οὐδέποτε γοιμόκρον ἐφοίτησε μὴ ὅλε ὀρέων ἀμφίρρυτα ἢ νῦν Δημοκρίτῳ τὰ πρὸς ὑγιείην φρονοῦσι.

ΙΑ΄. Ἱππουράτης Ἀβδηριτέων τῷ δημοκρατικῷ τῷ δημοκρατικῷ ὁ πολίτης ὑμῶν Ἀμελκιδάμας ἔθυε ἐς Κῶ, καὶ ἔτυχε τότε ἐοῦσα ἡ ἀνάδειξις τῆς ἑορτῆς ἐκείνου τῆς ἡμέρης καὶ ἐτήσιος ἑορτή, ὡς ἔφη, πανήγυρις ἄνω πομπὴ πολυτελὴς ἐς κυπάρισσον, ἡνίκα ἄρχειν τοῖσι τῷ θεῷ προσήκουσι. ἐπεὶ δὲ σπουδάζειν ἐώκει, ἐν τῷ λόγῳ ἐν τῷ προσόδιος ὁ Ἀμελκιδάμας, πιστεύς, ὅπερ ἂν, ἐπείχειν τὸ πρῆγμα, ἀντίγνων τε ὑμῖν τὴν ἐπιστολὴν ἐθωύμασα ὅτι περὶ ἑνὸς ἀνθρώπου ὡς εἷς ἄνθρωπος ἡ πόλις θορυβεῖσθε.

μακάριοί γε δῆμοι ὁποῖοι ἔασι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἔρματα ἐωυτῶν, καὶ οὐ τοὺς πύργους οὐδὲ τὰ τείχεα, ἀλλὰ σοφῶν ἀνδρῶν σοφὰς γνώμας.

ἐγὼ δὲ πείθομαι τίχνας μὴ εἶναι θεῶν χάριτας, ἀνθρώπου δὲ ἔργα φύσιος. μὴ νεμεσήσητε, ἄνδρες Ἀβδηρῖται, ἢ ὀχ ὑμᾶς δοκεῖν ἀλλὰ τὴν φύσιν αὐτὴν κακίζειν με ἀναγκαῖον ποίημα ἐωυτῶν, κινδυνεύω ὑπὸ νοῦσον διαπεσεῖν.

ὥστε πρὸ ὑμῶν ἐγὼ φύσει θεῖον ὑπανοῦμαι σπεῦδε νοσεῦντα Δημόκριτον ἰᾶσθαι, ὅπερ δὴ τοῦτο νοῦσός ἐστι, ἀλλὰ μὴ ἀπάτῃ συνοικίζεσθε, ὅπερ εὔχομαι. καὶ γένοιτο ἂν πλέον τῆς ἐν ὑμῖν εἴνοιης τεκμήριον τὸ πρὸς ὑπόνοιαν ταραχθῆναι.

ἀρχύριον δὲ μοι ἐρχομένῳ οὐδ' ἄνωφελοῖς ἔλεθεν ὑπόσχοιτο, ὥστε μὴ ὑμεῖς, ἄνδρες Ἀβδηρῖται, βιάζεσθε, ἀλλ' ἐᾶτε ἐλευθέρης τίχνης ἐλεύθερα τὰ ἔργα· οἱ δὲ μισθαρνεῦντες δουλεύειν ἀναγκάζουσι τὰς ἐπιῤῥήσας, ὥσπερ ἐξαυτομα-

(ἀποδοῦναι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πολίζοντες αὐτὰς ἐν τῆς προλίμνης παρρησίας. εἰθ' ὡς ἐνὸς καὶ ψυχαιτοῦν ὡς περὶ μεγάλης νόσου, καὶ ἀρνηθεῖν ἂν ὡς περὶ σωμῆς, καὶ οὐκ ἂν ἐλθοῖεν ὑποσχόμενοι, ἢ πάλιν ἔλθοιεν μὴ κλινθέντες. οὐκοῦν καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὅτι δι' ὅλου αὐτοῦ ὡς πνεῦμα χειμέριον ἢ ἀφόρητος φλεγμονὴν διαδίδωσι, ἐφ' ὧν εἴθε μᾶλλον ἅπαντες ἐπεροὶ ξυνέσεσαν ἀποθεμένοι ~~ἀλιπνεῖν~~ χαλεπωτέρων μανίας νοῦσον, ὅτι καὶ μανίζεται νοῦσος ἐοῦσα καὶ κακοῦσα.

ὅτι δὲ ἔρωτε καὶ τὰ τῆς ψυχῆς νοσήματα πολλὰ μανίας εἶναι σφοδρὰς ἐμποιοῦσας δόξας τινὰς ἢ φαντασίας τῷ λογισμῷ, ὃν ὁ δὶ ἀρετῆς ἀπολαθαρθεὶς ὑγιάζεται.

ἐγὼ δὲ ἢ πλουτεῖν ἐξ ἅπαντος ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες Ἀβδηρῖται, οὐδ' ἂν εἴνεκεν δίκα τοιαῦτα διέβαινον πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἐπὶ τὸν μέγαν ἐμχόμενος περσῶν βασιλέα, ἔνθα πόλεις ὅλαι προσήεσαν τῆς ἐξ ἀνθρώπων εὐτυχίας κεκεμισμέναι, ἐύφνεῖν τὸν ἐμὸν λοιπὸν αἰῶνα.

ἀλλ' ἀπηρνησάμην ἐχθὲς Ἑλλάδι χώραν ἐλευθερῶσαι καὶ ἐκ νόσου. καὶ τὸ μὲν ἐπὶ ἐμοὶ καταναυμαχῶ τοὺς βαρβάρους, εἶχον δ' ἂν αἰσχύνη τὸν βασιλέος πλοῦτον καὶ ~~[illegible]~~ ἐχθὲς περιουσίαν, περιιμίμνον δ' ἂν αὐτά, ὡς ἐλεύθερος τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχων.

οὐκ ἔστι πλοῦτος τὸ παντάχοθεν ~~[illegible]~~ κεκτῆσθαι· μεγάλα γὰρ ἐστὰ τῆς ἀρετῆς ἐπὶ δικαιοσύνην, οὐκ ἀνεπέβρινα ἀλλὰ ἐμφανεῖα ἔρρα. ἢ οὐκ οἶδας τὸν ἐπιφάνεια ~~[illegible]~~ πολεμίους ~~[illegible]~~ φίλους ἰᾶσθαι μισθοῦ;

ἀλλ' οὐχ ὅδε ἐγκυτὰ ἐρίθεα, ὦ ἄνδρες, οὐ καρποῦσαι νόσους, οὐδὲ δι' ὠφελίας ἥκουσα τῶν Δημοκρίτου παραδόξων, ὃς ἔτι ὑγιαίνει, φίλος ἔσται, ἔτι νοσεῖ, θεραπευθεὶς φίλος πλέον ὑπάρξει.

πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν ἐνθριθὲν καὶ γεγὸν τὰ ἔθνεα καὶ τῆς ὑπελέρης πόλεως ἐόντα κόσμον. ἔρρωσθε.

IB! Ἱπποκράτης φιλοποίμνῃ χαίρειν.

Οἱ τὴν τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν ἀποδόντες μοι πρέσβεις τὴν ἀπέδοσαν, ἥσθην δὲ μάρτα ξυνίεν τε ὑπισχνουμένου σέο καὶ τὴν ἐτέρην δίαιτην ἔλθοιμεν δὲ αἰσίῃ τύχῃ καὶ ἀριξόμεθα ὡς ὑποδεχόμενοι χρηστοὶ ἐλπίσι, ἐξ ὧν ἐν τῇ γραφῇ παραδίδωσι οὐ μανίαν ἀλλὰ ψυχῆς τινὰ ῥῶσιν ὑπερβάλλουσα διαφέρουσα τάδε, μήτε παῖδα μήτε γυναικὸς μήτε συγγενέων μήτε οὐσίας μήτε λιτὸς ὅλως εὐφροσύνῃ ἔοικος, ἀμέμφεν δὲ ἢ εὐφρόνων πρὸς ἑωυτῷ κατεστῶτος ἢ ἰδιάζοντος πάμπολλα ἐν ἄνθρωσι ἐρημίῃ ἢ ὑπὸ σκέπῃσι δενδρέων καὶ ἐν καθαρῇσι ποίῃσι (herbis) ἢ παρ' ὑδάτων ῥεέθροισι.

ξυμβαίνει μὲν οὖν τὰ πολλὰ τοῖς μελαγχολῶσι τοιαῦτα· σκηπτόμενοι γὰρ ἐνίοτε ἢ κούφοιες ἢ φιλέρημοι τυγχάνουσι, ἀπανθρωπώτατοι ξυμφυγο-

ὄφις ἀλλοφυτάλμων νομίζοντες. οὐκ ἀποκνοῦσι δὲ ἐπὶ τοῖσι περὶ παιδίων ἐπιδαμόν τὰς ἄλλας φρεντίδας ὑπὸ μιᾶς τῆς τῶν σοφῶν διαθέσιος κινοῦσθαι. ὥσπερ γὰρ δυῶν ἢ δυοῖδες ἐν τοῖσι οἴκοισι θορυβέοντες ἢ γανιόωντες, ὁκόταν ἐξαπίνης αὐλοῖσι δύσποινα ἐπιρρῇ, πλοκθοῦντες ἐφοινοχάδοι, παραπνοιοῦσι ἢ αἱ δοιπαὶ αἱ κατὰ ψυχὴν ἐπιθυμίαι ἀνθρώποισι κακῶν ὑπηρέτιδες. ἐπὴν δὲ σοφίης ὄφις ἐνοῦσιν ἐπιρρύῃ, ὡς δοῦλα τὰ λοιπὰ πάθεα ἐπιεχόμενα.

ποθέει δὲ ἄλφα καὶ ἡσυχίην ὁ πάντως οἱ μανικοί, ἀλλὰ ἢ οἱ τῶν ἀθεμίτων πραγμάτων ὑπερφρονέοντες ἀταραξίης ἐπιθυμίῃ.

ὁκόταν γὰρ ὁ νόος ὑπὸ τοῦ ἕξω φρεντίδων κοπτόμενος ἀναπαύσασθαι θελήσῃ τὸ σῶμα, τότε ταχέως ἐς ἡσυχίην μετέλθοι, ὥστε ἀναγὰς ὀρθὸς ὢν ἐνοῦ περιστάσιν κοῦφον χυρίοι ἀλήθειν. ἐν ᾧ οὐ χυσὶ, ὁ τέκνα, οὐ κασίγνητοι, οὐ ξυγγενέες, οὐ δυῶν, οὐδ' ὅλως οὐδὲ ἓν τῶν θόρυβον ἐμποιεόντων, πάντα δ' ἀπουκλινόμενα τὰ ταράσσοντα ἔρρει ὑπὸ φόβου, οὐδὲ πλησιάσαι τολμήσαντα ὑπὸ κλαβείης τῶν αὐτόθι οἰκεόντων· οἰκέουσι δὲ τὸ χυρίον ἐκεῖνο λίχναι ἢ ἀρεταὶ θεοῖ δαίμονες καὶ βουλαὶ ἢ γνῶμαι.

καὶ ὁ μέγας πόλος ὢν ἐκείνῃ τῷ χυρίῳ τῆς πολυκινήτου ἀγύρας κατέστεπται, εἰς ὃ τάχα ἢ Δημόκριτος ὑπὸ σοφίης μελοιμάσας εἶτ' οὐκέθ' ὁρέων τοὺς ἐν τῇ πόλει, ἀλλ' κεκτημένου ἐκδεδυμένος, δοξάζεται μανίης νοῦσον διὰ τὸ φιλάδελφος, πολλοῦσι δὲ Ἀβδηρῖται ἀρχαῖοι ἐλιγχθέντα ἄν ἐν ἐμοὶ Δημόκριτον.

ἀλλ' οὐ μὴν κατάφευν τοῦ χυρίου, ἐ ἑταῖρε φιλόσοφε· οὐδὲ γὰρ ἐθέλω τεταραχθῆναι τῇ πόλει πρὸς ἀρχὴν ὄχλου, ἐκπαλαιοῦ ἴδιον ἔχων ἐμοὶ, ὡς οἶσθα.

ΙΓ'. Ἱπποκράτης Διονυσίῳ χαίρειν.

Ἡ περίμενε μὲν Ἀδιμαντοῦ ἢ φθάσον αὐτὸς ἐλθεῖν, ἐ ἑταῖρε κατὰ πᾶσαν γὰρ ἀνάγκην ἀπείλεν ἐν Ἀβδηρά μοι Δημοκρίδ χάριν, ἐφ' ὃν νοσέοντα μετεπέμψαλό μεν πόλις

ἀλλ' ἔνεστόν (at mirabile) γάρτις ἢ ξυμπαθείη τῶν ἀνθρώπων, Διονύσιε, ὡς μία ψυχὴ ~~συνεστοῦσα~~ συνεστοῦντες τῇ πόλιῃ· ὅρα γοῦν καὶ αὐτοὶ θεραπεύης δίεσθαι. ἐγὼ μὲν οἴομαι οὐδὲν οὖσαν αὐτὸ εἶναι, ἀλλ' ἀμείλικτον παιδιὴν, οὐκ ὀδυνᾶν δὲ τῷ ὀνόματι ἀμείλικτον, ἀλλὰ νομίζομεν τοῖσι ἰδιώτῃσι, ἐπεὶ ἐδίπολε βλαβερὸν τῆς ἀρετῆς τὸ ἄμετρον. δόξα δὲ νόσου γίγνεται τοῦτο διὰ τὴν τῶν πολλῶν ἀπαιδευσίαν, δοκιμάζει δὲ ἕκαστος ἐξῶν αὐτὸς ἐκεῖνο τὸ ἐν ἄλλῳ πλεονάζον περισσόν. καὶ ἴσως ποτὲ ὁ δυλὸς ἀμείλικτον τὸν ἀνδρεικὸν πόλεμον, ἢ ὁ φιλάδελφος τὸν μεγαλοψυχίαν, ἢ πᾶσα ἔλλειψις ὑπερβάλλον δοκεῖν τὸ τῆς ἀρετῆς ἐμμέτρου.

ἐκεῖνον μὲν οὖν αὐτὸν ἰδόντες μετὰ τῶν ἐνθάδε προκρίνοιος καὶ ἀποδ-

(ἀποδοῦναι)

σαυτῆς τῶν λόγων αὐτοῦ ἄμεινον ἐσόμεθα.
οὐδὲ ἔπαυζον, ὦ Διονύσιε, παραγινόμεθα· βούλομαι γὰρ ἐνδιαιτᾶσθαι σεσῷ παιδίῳ μοῦχρις ἂν ἐπανέλθω, ὅπως τῶν ἀμείνων φροντίζῃς καὶ πρότερον ἐμοῦ τῆς πόλεως. ἐπεὶ οὖν οἷός τε ἐγένετο τὸ ἔτος ἐκεῖ τῶν ἀρχαίων φύσιν ἔχον· ὑγιῆ πολλὰ παρεκελεύετο νοῦσοι πλὴν ὄφεις πάρεστι.-----

---

ΙΔ! Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ χαίρειν.
Οἶδα παρὰ σοὶ γνώριμος ἐν Φόδῳ, Δημόκριτε, τὴν ναῦν ἐκείνην (Ἀδίας ἐπιγραφὴν ἐν αὐτῇ), πάγκαλόν τινα ὑπερμεγεθῆ, ἱκανῶς τε μεγεθοποιοῦσαν, ἐν διάβασιν εἶχε πολλήν. ἐπεὶ δὲ τὸ ναυκλῆρον αὐτῆς ὡς ὀξὺ ἀσφαλὲς ἐκτήσατο ὑπουργῆσαι, ἐν τοῦ πλόου τὴν ~~εὐδρομίαν~~ εὐδρομίαν. ταύτην ἐπεύξου ἄρα, ἐν οἴδε τε, μὴ κόπῳ ἀλλὰ πλεῖστοι ἐρετμώσας· ἐπεὶ γὰρ τὸ πρῆγμα φιλότης, ἐς Ἄβδηρα διαπλώσας πάνυ ταχὺς βέλοιμι κοσμεῖσθαι πόλιν διὰ νοσεῦντα ἕνα Δημόκριτον. ἀκούεις ποῦ τοῦδε τὸ κλέος. τοῦτον ἡ παλὶς αὐξάνεται ἐμμανῆ μαινόμενον· ἐγὼ δὲ βούλομαι τὴν νόσον αὐτοῦ παρεκδιδάσκειν· ἀλλ' ἐκείνοισι δόξει εἶναι γελῶ, φασί, εἰ μὴ οὐδέποτε παύεται γελῶν ἐπὶ παντὶ πρήγματι, ὁρῶν αὐτὸ τοῦτο μανίης δοκέει.----

ἔνι μέντοι τι, Δημόκριτε, κοὐδὲν παρ' ἔμαρον αὐτοῦ γελῶτος· εἰ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φλαῦρον, τὸ δὲ πάντες φλαυρότερον. καὶ ἔποιμ' ἂν αὐτῷ ὡ Δημόκριτε νοσοῦντος κεκινυνῆνι τιθεῖτος ποδιορυσσοῦνι πάντος ἐμπίπτοντος κακοῦ, ἔμαρον τῶν πρησσομένων ὅλη σοι μέδιμνος ὑποκύεται. ὁ θρασυμαχίας δὲ, εἰ δύο ἐόντοιν τῷ νόσῳ, λύπης χαρᾶς, οὐ θάτερον ἐνδέδεκας, μακάριός γ' ἂν ἦς (ἀλλ' ἀδύνατον), εἰ μήτε μήτηρ σοι νενόσηκε μήτε πατὴρ μήτε τὰ τὰ τυχόντα τέκνα ἢ γυνὴ ἢ φίλος. ἀλλὰ διὰ τὸν σόν γέλωτα ἵνα σύζηται ἀτυχέως τὰ πάντα. ἀλλὰ νοσεῦντων γελᾷς, ἀποθνησκόντων χαίρεις, εἴ τέ τί σου πύθοιο κακόν, εὐφραίνεσαι. ὡς πονηρότατος εἶ, ὦ Δημόκριτε, ἐπέρρωκε σοφίης, εἰ νομίζεις ταῦτα μηδὲν κακὰ εἶναι. μεγαλοχολᾶς οὖν, ὦ Δημόκριτε, κινδυνεύων καὶ αὐτὸς Ἀβδηρίτης εἶναι, φροντιστὴν δεῖ πόλις.»
ἀλλὰ περὶ μὲν δὴ τούτων ἀμείβεσθαι ἐκεῖ λέγομεν, Δημόκριτε· ἡ δὲ ναῦς ἐν τῷ χρόνῳ ὃν ἐπιτέλλω σοι χρείαν.

(ἀποδοθῇ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΕ'. Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν.

Σύνοιδα μὲν ὅπῃ Δημοκήδει, ἐπειδὴ τῇ νυκτὶ κατεδαρθὴν, πρὸς ἀρχομένην τῆς ἡμέρας ἐφαντάσθην, ἐξ ἧς νομίζω καίρια μηδὲν ἐπισφαλὲς γενήσεσθαι.

Ἐπιδαυλος δὲ δι' ἐμοῦ ἔρρυθμε.

ἐδόκουν γὰρ αὐτὸν τὸν Ἀσκληπιὸν ὁρῶν, φαίνεσθαί τε αὐτὸν πλησίον, ἤδη δὲ πρὸς τῇσι Ἀβδηριτέων πύλῃσι ἐτυγχάνομεν. -----

ὥρμησε δὲ μοι τὴν χεῖρα ὁ θεὸς, κἀγὼ λαβόμενος ἄρτιος ἐπιπάρεον ξυμφέρεσθαι μὴ καθυστερεῖν τί μου τῆς θεραπείης. ὁ δὲ "οὐδὲν τί" ἔφη "πρὸς τῷ παρεόντι χρήσεις ἐμοί, ἀλλά σε αὖτις ξυνιόντα ἢ θεώμενον, ἀθανάτῳ τε καὶ θνητῷ." ἐγὼ δὲ ἐπιστρεφεὶς ὁρέω γυναῖκα καλὴν καὶ μεγάλην ἀφελῶς πεπλεκτομένην, δακρύουσα... καὶ ὁμῶς δαίμων ἐχωρείτην.

κἠνὴ δὲ ἡ γυνὴ πείθασά με τοῦ καρποῦ μαθεῖν τινὶ εὐτονίῃ διὰ τοῦ ἄρτος ἄχρι φιλοφρονεόμεθα. ὡς δὲ πλησίον τῆς οἰκίης ἦμεν, ἵνα τὰν ξενίην ἐδόκουν κατεπίστασθαι, ἀπῆν ὡς φάσκα, κοῦφον ἀποδρᾶσα κἀκεῖνον παρὰ Δημοκήδει καταλέλοιπα." ἤδη δὲ αὐτῆς μεταστρεφείσης "δέομαι" ἔφην "ἐκείνου, τίς ἐστι καλέομαι;" ἡ δὲ "Ἀληθίνη" ἔφη· "αὕτη δὲ ἦν πρόσθεν ὄνομα." ἐγὼ δὲ ἐξαίφνης ἑτέρης κατεφαίνετο, οὐκ ἀναλλὰς μὲν οὐδὲ αὐτή, θεραπαινίδι (γνοὺς ἐμὲ) "δόξα" ἔφη "καλέεται, κατοικεῖν δὲ παρὰ τοῖς Ἀβδηρίταις."

ἐγὼ δὲ ἀνασταθεὶς ὑπεμνήσθην ἐμαυτοῦ τούτου, ὅτι ἐν Κρήτῃ τῷ Δημοκήδει, ὅπου με αὐτὸς ὁ θεραπεύων θεὸς ἔπεμψε, οὐκ ἔχων ἔτι θεραπείης· ἀλλὰ ἡμῖν ἀληθὴς τοῦ ὑγιαίνειν παρὰ Δημοκήδει μένει, ἡ δὲ τοῦ νοσεῖν αὐτὸν δόξα παρὰ Ἀβδηρίταις ἔοντας κατοικεῖν.

ταῦτα περὶ ἀληθὲς εἶναι, Φιλοποίμενι ---

ΙϹ'. Ἱπποκράτης Κρατεύᾳ χαίρειν.

--νῦν δὲ, ἢ καὶ ποτε ἄλλοτε, βοτανολόγησον ὁπόσαν ἐθέλῃς δύνασαι, ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει, διάπειραί μοι αὐτὰ ἐπὶ ἄνδρα ὅλῃ πόλει, ἰσοράσιον, Ἀβδηρίτῃ μὲν, ἀλλὰ Δημόκηδον· νοσεῖν γὰρ αὐτὸν φασι καθάρσιος κάλλα χρήσιν ἐντὸς μανίης ἐόντα. μὴ χρησαίμεθα κύκλοι σου τοῖσι φαρμάκοισι, ὥσπερ πέπεισμαι· ἀλλ' ὅμως εὐτρεπίσασθαι χρὴ παντάχοθεν.

- - - - - - - - -

βεβαιότεραι δ' αἰεὶ αἰδὶ ἐλλεβόρου διὰ τοῦτο καθάρσεις ...

μὴ χρησαίμεθα δὲ ἄρτιος ἐπὶ Δημοκήδεος μηδὲν τέλος ...

(ἀποδοθεῖ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΖ'. Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ χαίρειν.

Τοιοῦτ' ἐκεῖνο, Δημόκριτε, ὅπερ ἐπυθόμην, οὐ παρέκοπτε Δημόκριτος, ἀλλὰ πάντα ὑπερφρόνει, καὶ ἡμᾶς ἐνωφέλει ἢ δίκην πάντας ἀνθρώπους ἐξεπεμψας δίκαι, φιλότης, ὡς ἀληθέως ἀνυμνηπιάδα νῦν, ἣ πρόσθις μετὰ τοῦ ἀδίου ἐπίσκοπον καὶ Ὑγείαν, ἐπεὶ κατὰ δαίμονα τῷ ὄντι ἱριοδρόμησε, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ κατέπλευσον ἐς Ἄβδηρα, ἣπερ αὐτοῖσι ἐπεράγκεα ἀφίξεσθαι.

Πάντας οὖν ἀολλέας πρὸ τῶν πυλέων ὥρουν, ὡς εἰκός, ἡμᾶς περιμένοντας, οὐκ ἄνδρας μόνον ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, ἔτι δὲ καὶ πρεσβύτας καὶ παιδία, κἀτοὺς θεοὺς κατηρέα καὶ τὰ νήπια.

Καὶ οὗτοι μὲν ὧδε εἶχον ὡς ἐπὶ καινοῖσιν τῷ Δημοκρίτῳ.

Ὁ δὲ μετ' ἀμφιβίης τόδε ὑπερεφρονέεν.

Ἐπεὶ δέ με εἶδον, ἐδοξάζον σφεῖν ἐφ' ἑωυτῷ γεγονέναι καὶ χρηστὰς ἐλπίδας ἐποιεῦτο,

ὁ δὲ φιλοποίμην ἄγειν ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ὠρμέετο, μάκροις γοργεόνεσι τοῦτο.

Ἐγὼ δὲ ἔφην ὦ Ἀβδηρῖται, οὐδὲν κωλύει με πρόσθεν ἢ Δημόκριτον θεήσασθαι.

Οἱ δὲ ἐπήνεον ἀμφοτέρους ἢ ἤθελον.

Ἦγον τέ με γοργόνως διὰ τῆς ἀγορῆς οἱ ἄν ἐπόρευον, οἱ δὲ προσέκειντο ἐπέρωτεν ἕτεροι, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, γόοντες «βοήθει θεράπευον.» ἀκρῷ παρηγόρεον θαρρεῦν, ὡς τάχα μὲν ἐκείνος ἑωυτοῦ πλουτοῦ ἐπιμελήσει ὥρεξι, ἀλλ' ἄρα ἢ τινος βραχέος ὠφεληθῶ.

Καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἦμεν, οὐδὲ γὰρ πόρρω ἦν ἡ οἰκίη, κἄλλον δ' οὐδὲν πόλις. Παρῆμεν οὖν (πλησίον γὰρ τοῦ τείχους ἐτύγχανε) ἀκούσαντες ἡσυχῇ. Ἔπειτα κατόπιν τοῦ πύργου βουνός τις ἦν ὑψηλὸς καὶ λασίῃσι αἰγείροισι ἐπίσκιος. Ἔνθεν ἐωρᾶτο τὰ τοῦ Δημοκρίτου κατάγυια. Καὶ αὐτὸς Δημόκριτος ἐκάθητο ὑπό τινι ἀμφιλαφέι καὶ χθαμαλῇ πλατανίστῳ, ἐν ἐξωμίδι παχείῃ, μόνος, ἀνύπόδητος, ἐπὶ δίθρῳ θρόνῳ, ὀχρειώδης πάνυ καὶ λιπόσαρκος, κουρείων τὰ γένεια. Παρ' αὐτὸν δ' ἐπὶ δεξιῶν δεπόρρυτον ὕδωρ κατὰ κρηνίδος τοῦ λόφου ἀρέμαιον ἐκελάρυζε.

Ἦν δέ τι τέρενος ὑπὲρ ἐκεῖνον τὸν λόφον, ὡς ἐν ὑποροίῃ κατοικάζοιο, νυκτέων ἱδρύματον, αὐτοφύτοισι ἐπηρεφὲς ἀμπέλοισι.

Ὁ δ' εἶχε ἐν ὠμοσκίῃ πολλὰ βιβλία ἐπὶ τοῖν γουνάτοιν, ἕτερα δίκα ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μηροῖν αὐτῷ παρεβέβλητο. Ἐστόρεντο δὲ καὶ γῆ συχνὰ ἀναλεκτήματα δι' ὅλου. Ὁ δὲ ὅτε μὲν γοργόνως ἔγραφε ἐκείνος, ὅτε δὲ ἀρίθμει πάμπολύ τι ἐπίχων καὶ ἐν ἑωυτῷ μορμηρίζων. Εἶτα μετ' οὐ πολὺ τούτων ἐρδομένων ἐξαναρὰς περιεπάλει. Καὶ τὰ σπάλαχνα τῶν ὀμμάτων ἐπεσκόπει, κατάθεσ αὐτὰ μικρὸν ἐκαθίζετο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Οἱ δὲ Ἀβδηρῖται περιεργότερα κατηφεῖς ἢ πόρρω τᾶς ὀργᾶς δαιμόνων ἔχοντες φασὶ "ὁρᾶς νῦν τοι τὸν τοῦ Δημοκρίτου βίον αὐτός, Ἱπποκρατες, ὡς μάρμαρα ἢ ἄλλο τι εἰδάν οἶδε ἔστι τι ἔργον.

Καί τις αὐτῶν μᾶλλον ἐνδεικνύμενος βεβόμενος τὴν μανίαν αὐλοῦ, ὀμφὴ ἐκώνουν ἵκελον γυναικὶ ἐπὶ θανάτῳ τέκνου ὀδυρομένῃ. Εἶτα ἀκώνουξε ἄλλος ὑποκρινόμενος παρθένον ἀποδιδρασκόντι τῶν διεκόμιζε. καὶ ὁ Δημόκριτος ἐπαινοῦν τὰ μὲν ἐκείνα, τὰ δὲ ἐξεγέλα, οὐκέτι οὐδὲν γεράφων, τὴν δὲ μεγάλην θαμινὰ ἐπέδυε.

Ἐγὼ δὲ "ὑμεῖς μέν" ἔφην "ὦ Ἀβδηρῖται, αὐτόθι μέμνεσθε, ἐγκυλίομαι δὲ αὐτὸς ἐνθάλπος ἐν δόξῃ τανδρὸς γενηθεὶς, ἰδὼν ἐν ἀκούσας ἔσομαι τὸ πάθος τὴν ἀληθείην", ἐν ταῦτα εἰπὼν κατέβαινον ἡσυχῇ.

Τὴν δὲ ὁδὸν ἐν ἐπίφορον ἐκεῖνο τὸ χωρίον, μόλις δ' οὖν διαγνεῖόμενος διῆλθον.

Ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, ἔτυχε, τότε ἐπελθὼν αὐτῷ, ὁ τι δύπολε γεράφων ἐνθουσιώδης καὶ μεθ' ὁρμῆς. εἰρήνης ἕν αὐτόθι περιμένειν αὐτὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσεος, ὁ δὲ μετὰ σπουδῆς λύσας τῆς φορῆς τοῦ γραφεῖο ἀνέβλεψέ τε ἐς ἐμὲ πρόσωπον καὶ φησὶ "χαῖρε, ξεῖνε." κἀγὼ "πολλὰ δὲ καὶ σύ, Δημόκριτε, ἀνδρῶν σοφώτατε," ἔδη ἀθεσθεὶς ἐστί μοι. ὅτι οὐκ ὀνομαστὶ προσεῖπέ με, "σὺ δὲ" ἔφη "τί καλεῖς; ἀγνοεῖν γὰρ τοῦ σοῦ ὀνόματος τὴν πρόφασιν τῆς τοῦ ξείνου προσηγορίας".

"Ἱπποκράτης" ἔφην "ἔμοιγε ὄνομα, ὁ δ' ἰατρός."

Ὁ δὲ εἶπε "ἦ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εὐγενείᾳ πολύ τι σοι τὸ κλέος τῆς ἐν ἰατρικῇ σοφίας περιέστιν ὥς ἐμοί. τί δὲ σε χρέος δεῦρ' ἤγαγε, ἑταῖρε; μᾶλλον δὲ πρὸ πάντων κάθισον. ὁρᾷς δὲ τὸν ἔτως οὐκ ἀνδὰ φύλλων θυμῶνα ὡς χλοερὸς ἐν μαλθακὸς ἐγὶ ἐκκαθίσαι, προσηνέστερος τῶν τῆς τύχης ἐπιφθόνων θώκων." καθίσαντος δὲ μου αὖτις φησί "ἴδιόν τι ἢ ἐπιδήμιον πρᾶγμα δεῦρο ἀφῖξαι; φράζε σαφῶς· ἐν γὰρ ἤρεῖτ' ὅ τι δυνάμεθα συνεργοῖμεν ἄν."

Κἀγὼ "τὸ μὲν κατ' ἀλήθειαν" ἔφην "αἴτιον, εἶνεκεν σεῦ. δεῦρο γὰρ ἦκω σοὶ ξυντυχεῖν ἀνδρὶ σοφῷ· ἔχω δὲ πρόφασιν ἣ πάλαι, ἣν πρεσβεύειν τελῶ."

Ὁ δὲ "ξεινίη τοίνυν" φησί "τὰ πρῶτα κέχρησο ἡμετέρῃ". περιέφρεον δὲ κατὰ πάντα τάνδρὸς, καί πῃ ἤδη μοι δοκεῖν μὴ φαρμάκοις,

"Φιλοποίμενα οἶσθα" ἔφην, "πολιήτην ὄντα ὑμέτερον;" ὁ δὲ "καὶ μάλα" ἔφη "τὸν Δάμωνος εἰ λέγεις υἱόν, τὸν οἰκοῦντα παρὰ τὴν Ἑρμαΐδα κρήνην." "τοῦτον" εἶπον, "ἦ καὶ τυγχάνω ἐν πάλαι ἰδιόξεινος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ἀλλὰ σύ, Δημόκριτε, τῇ περισσοτέρᾳ με ξενίᾳ δίκην ἢ πρωΐ με τί τοῦτο ἐγράφων τυχὼν φεύγε.»

Ὁ δὲ ἐπισχὼν ὀλίγον «περὶ κενοῦ» ἔφη.

κἀγὼ «Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ» φημί, «δυναίμην με ἀνυγράφειν πρὸς τὴν πόλιν.»

ὁ δέ «ποίαν» φησί «πόλιν, Ἱπποκράτες;» ἐγὼ δέ «οὐδεμίαν» ἔφην «ὦ Δημόκριτε, ἀλλ' οὐδ' ὅπως προσίεσθαι. ἀλλὰ τί περὶ κενοῦ γράφεις;» «τί γάρ» εἶπε «ἄλλο ἢ τίς πέλει καὶ ὅσων ἀνθρώποις ἐγγίγνεται, καὶ τίνα τρόπον ἀπολωφήσιμος; τὰ γὰρ ὧδε ταῦτα» ἔφη «οὐδὲν ὀρθῶς, τέλεον μίσει ἀνατάμενα εἶναι, οὐ μισεῖν θεοῦ ἔργα, χολῶν δὲ διήμενος φύσιν καὶ θείαν. οἶδα γὰρ ἀνθρώπους παρανοσοῦντας ὡς αἰτίαν ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὴν πλεονάσασα, (ut plurimum hominum insaniae causa est) ἐπεὶ πᾶσι μὴ φύσει ἐνυπάρχει, ἀλλὰ παρὰ οἷσι μὲν ἐλάσσων, παρ' οἷσι δέ τινι πλείων. ἃ δὲ ἀνιεῖν αὐτῶν νοῦσοι τυγχάνουσι, ὧδε. Ὕλης ὅτι μὲν ἀγαθὸν ὅτι δὲ φλαῦρον ὑπομείνας»

κἀγὼ «νὴ Δί'» ἔφην «ὦ Δημόκριτε, ἀληθέστατα φρονεῖν δόξεις. ὅθεν εὐδαιμονά σε μείζω ἀπολαύσεσθαι τοσαύτης ἡσυχίας τῆς δὲ μετέχειν ταύτης ἐπιλέλεπται.» ἐρομένου δὲ «διὰ τί, ὦ Ἱπποκράτες, οὐκ ἐπιτέτραπται;» «ὅτι» ἔφην «ἢ ἀγρεῖ ἢ οἰκίαν ἢ τέκνα ἢ δάκνει ἢ νοῦσοι ἢ θάνατοι ἢ δωρεαὶ ἢ γάμοι ἢ τοιαῦτά τινα τῶν εὐμαρείαν ὑποτάττεται.»

ἐνθαῦτα δὴ ἀνὴρ ἐκ τοῦ εὐθὺς πάθος κατεκλίθη, καὶ κάλα ἀθρόον τι ἀνεμάχασε καὶ ἐπετώθασε, καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχίαν ἄγε.

κἀγὼ «τί μέλλει» ἔφην, «ὦ Δημόκριτε, κλῆρ; πότερον τἀγαθὰ ἢ ὅπου ἢ τὰ φλαῦρα;» ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα, καὶ ἄπωθεν ὁρῶντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς ἐνεύον ἔναιον, οἱ δὲ τὰ μέτωπα, οἱ δὲ τὰς τρίχας ἔτιλλον. καὶ γάρ, ὡς ὕστερον ἔφασαν, πλεονάζουσι παρὰ τὸ εὐθὺς ἐχρήσαλο τῷ γέλωτι.

ὑπολυσὼν δ' ἐγὼ ἔφην «ἀλλὰ μή, σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε, ποθὲν γὰρ αἰτίαν τοῦ περίσσου πάθους καταλαβεῖν, τίνος εἵνεκα ἄξιος ἔφαν ἐγὼ γέλωτος αὐτὸς τὰ λαληθέντα, ὅμως ἢ καθὼ παύσῃ τῆς αἰτίας ἢ οὐ ἐλεγχθεὶς διαρρήσῃ τοὺς ἀναίρουν γέλωτας.»

– – – – – – – – –

Ὁ δὲ μάλα τρυφὴ ἐπιδὼν μοι «δύο» φησί «τοῦδε γέλωτος αἰτίαν δοκεῖς, ἀγαθὰ καὶ φλαῦρα. Ἐγὼ δὲ ἕνα μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἀνοίας μὴ γέροντα, κενὸν δὲ πρηγμάτων ὀρθῶν, πάσῃσι ἐπιβουλῇσι νυπιάζοντα καὶ μηδεμιᾶς εἵνεκεν ὠφελείας ἀνύοντα τοὺς ἀνηνύτους μόχθους, πείρατα γῆς ἢ ἀορίστου μυχοὺς ἀνιεῖσι ἐπιθυμίας ὁδεύοντα, ἄρχοντα τύποντα καὶ χρεοῦν, ἢ μὴ πανόρμου τῆς κτήσιος ταύτης, αἰεὶ δὲ θορυβούμενον περὶ τὸ πλέον, ὅμως αὐτοῦ ἐλάσσων κτώμενον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καὶ οὐδὲν αἰσχύνεται λεγόμενον ὠδαίρων, ὅτι χάσματα γῆς ὀρύσσουσι δεσμῶν χεροί, ὧν οἱ μὲν σοφῶν ἐπιπεπόνης τῆς γῆς ἐφθάρησαν, οἱ δὲ πολλῷ χρόνῳ ταύτην ἔχοντες τὴν ἀναγκαίαν ὡς ἐν παρέδρᾳ τῇ κοπάσει καταμίγνυσι, ἄργυρον καὶ χρυσὸν κατορύττοντες, ἴχνεα κόσμου καὶ γράμματα ἐρευνῶντες, φάρμακον ἄλλην ἀλλαχόθεν ἀγείροντες καὶ γῆς φλέβας ἐπτάμενοι, ἐν περιουσίᾳ αἰεὶ βιωτοποιοῦντες ἐν γῆς μητρός, τὴν δὲ γῆν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐοῦσαν καὶ θωυμάζουσι καὶ πατέουσι. ὅσον γέλως. ἐπιχθόνιον καὶ κρυφίης γῆς ἐρῶσι καὶ τῶν φανερῶν ἐπιλείπουσι. κόνας ὠνοῦνται, οἱ δ' ἵππους, οἱ δὲ χώρης πολλὴν περιορίζοντες ἐπικεάφουσι, καὶ πολλῶν ἐθέλοντες δεσπόζειν οὐδὲ ἑωυτῶν δύνανται. γαμέειν σπεύδουσι ἄν μετ' ὀλίγον ἐκβάλλουσι. ἐρῶσιν, εἶτα μισέουσι. μετὰ ἐπιθυμίης τεκνοῦσι, εἶτα ἐκβάλλουσι τεκνίου. τίς ἡ μανία σπουδῶν καὶ ἀλόγιστος, μηδὲν κακίης διαφέρουσα; πολεμέουσι ἔμφυλα, ἐρεμίην δ' αἱρεῖζουσι. ἀντεκδρώουσι βασιλῆας, ἀνδροφονεύουσι, γῆν ὀρύσσοντες ἄργυρον ζητέουσι, ἄργυρον εὑρόντες γῆν θέλουσι πρίασθαι, ὠνοπάρνοι γῆν καρπῶν πιπρήσκουσι, καρπῶν ἐπόδριοι πάλιν ἀργύριον μεταλαμβάνουσι. ἐνδοῖσι μεταβολαῖσι οὐκ ἐν ὅσῃ κακίῃ πολιτεύεται. κοὐ ἔχοντες οἶνον ποθέουσι, ἔχοντες μισέουσι ἢ ἀφανίζουσι. γελῶ ἐφ' οἷσι κακῶς πρήσσουσι. ἐπιτεί[illegible] τῶν χίλια [illegible] θεῶν γὰρ ἀληθείῃ παραβαίνουσι, φιλοκτίστοις ἔχθρῃ πρὸς ἀλλήλους δῶρα ἔχουσι μετὰ ἀδικίης ζῆν τοῖσι κακοῖσι καὶ πολιτεύειν, καὶ ταῦτα ὑπὲρ τοιούτων κτημάτων ὧν οὐδὲ εἰς θάνατον δεσπότης ἐστί, ἀλλὰ ἀποτίθεσθαι, ἀθεμιτοβία φρονοῦντες φίλων ζῆν παρέδρων ἀπορίῃ ὑπερορέουσι, πλουτέζουσι τὰ ἀνάξια καὶ τὰ ἄζυγα, ὅλης τῆς οὐσίης ἀνδριάντα ὠνέονται, ὅτι δοκεῖ λαχεῖν τὸ ἄγαλμα. τοὺς δὲ ἀληθεῖς λαλέοντας μισέουσι. τῶν κακῶν ἐφίενται. καὶ γὰρ ἤπειρον οἰκοῦντες θάλασσαν ποθέουσι, καὶ πάλιν ἐν νήσοισι ἐόντες ἠπείρου γλίχονται, ζῆν πάντα διαρρέφουσι ἐς ἰδίην ἐπιθυμίην, καὶ δοκέουσι μὲν ἐν πολέμῳ ἀνδρείοι ἐπαινέσαι, νικῶνται δὲ καθ' ἡμέρην ὑπὸ τῆς ἀσελγείης, ὑπὸ τῆς φιλαργυρίης, ὑπὸ τῶν παθέων πάντων ἀνοσέουσι. θεραπεῖαι δ' οὐδὲ τὸ βίον πάντες. τί δὲ τὸν ἐμὸν Ἱπποκράτες, ἐνίκεν γέλωτα; οὐ γὰρ αὐτός τις τῆς ἰδίης ἀνοίης, ἀλλὰ ἄλλος ἄλλου καταγελῇ, οἱ μὲν τῶν ~~ἀνθρώπων~~ μεθύοντες, ὅταν αὐτοὶ δοκέουσι νήφειν, οἱ δὲ τῶν ἐρώντων, χαλεπωτέρῃ νόσῳ νοσοῦντες αὐτοί, οἱ δὲ τῶν πλουσίων, ἄλλοι δὲ τῶν περὶ χυρείης ἀσχολουμένων. οὐ ξυμφωνέουσι γὰρ οὔτε τῇσι τέχνῃσι οὔτε τοῖσι ἔργοισι.» ...

...καὶ χῆρας νύξαντο, εἶτα ἐς αὐτὸ ἀφικόμενοι οἰκεῖν ἐνοδεριῇ κατάστασι βεβαίῃ ἔχοντες τὴν χώρην. ἡγεμόνες καὶ βασιλῆς καταστήσουσι τὸν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἰδιώτης ὀρύσσεται βασιλήϊος, ὁ πολιτευόμενος τὸν χειροτέχνεα ὡς ἀνίδυναν, ὁ δὲ χειροτέχνης ἐκείνου

(ἀποδεθῆ)

ὡς εὐτονοῦντα κατὰ πάντων. τῶν γὰρ ὀρθῶν κἀνενθε τῶν ἀρετῶν οὐ θεωρέουσι καθαρὼν καὶ λείων καὶ ἀπεδοπκαίρου, εἰς ὧν οὐδὲ ἐς κλόδρηνε ἐνβῶναι, φέρονται δὲ ἐπὶ τὴν ἀπειθέα καὶ σκολεὴν, τρηχυβατέοντες καὶ καταφρόμενοι καὶ προσκάλουλες, οἱ δὲ πλεῖστοι ἐκπίπτουλες, ἀσθμαίνοντες ὡς διωκόμενοι, ἐρίζουλες ὀλιγρῶλες προυχεύρενοι. καὶ οὔτ' κὲν αὐτῶν ἔρωτες ἀτάσθαλοι ὑποκαπρέκασι ἀλλοτρίης φῦρας εὐνῆς, ἀναιδέης πιούνους· οὔτε δὲ τῆνε φιλαργυρίη, νοῦσος ἀόριστος, οἳ δ' ἀλλήλοισι ἀνκπιτίθενται, οἳ δ' ὑπὸ φιλοδοξίης ἐς ἦρα ἀναχθέντες βρίθει καυίης ἐς βυθὸν ἀπολλύνς καταφέρονται. κατασκάλουσι ἐποκοδομέουλες· χαρίζονται, ἅλα μετανοῦσι καὶ ἀφαιρέονται τὰ φείνης δίκαια· καὶ κοπρηγεῦλες ἐς ἔχθρην τὰ ξυγγενείης πολεμοποιέουσι, καὶ τούλων ἁπάντων αἰτίη ἡ φιλαργυρίη. τί γὰρ πάλιν ἀθυρόλων διαφέρουσι, παρ' οἷσι ἄκριτος κὲν ἡ χώρη, τὸ δὲ πρόσωπον [illegible]; ἐν δὲ τοῖσι θνητοῖσι τί περισσὸν ζώοισι ἀλόγοισι παραλλάσσει [illegible]; πλὴν ὅτι ἐν αὐταρκείῃ μένουσι οἱ θῆρες. τίς γὰρ λέων ἐς [illegible] χρυσόν; τίς ταῦρος πλουσιόδωρα ἐκφόβησε, τίς [illegible] ἀπλόοσιν [illegible]; διψῇ μὲν ἄκριτος οὐ ὅσον ὕδατος κορεσθῆ, λύκος δὲ δαρδάζει τὸ πρόσωπον τῆς ἀναγκαίης τροφῆς [illegible]. ἐκμέρησι δὲ καὶ νυξὶ ξυνεπλομένησι ὀδυῦχι θοίνης κόρον ἄνθρωπος. χρόνῳ κὲν ἐκλαυσίων τάξις ἀχείης ἀλόγων ἐστὶ τέρμα, ὁ δὲ ἐς τὸ δικλείς οἰστρομανίης ἔχει τῆς ἀστοργείης. Ἱππόμαλες, κήκλαον τὰ κλαίουλα δι' ἔρωτα ὅτι ξυμφρόνεως ἀποκέκλεται, κάλιγα δ' ἂν ῥιζομανοῦς φέρηται κατὰ κρημνῶν ἢ βυθῶν πελάγιος, ἐπίστευ τὸν κέκλα; κήκλαον τὸν τὴν νῦν πολλοῦσι φορτίοισι βαστίοντα, ἅτε μέγα κεκφόρενον τῇ θαλάσσῃ ὅτι κατεβύθισε τὴν πλήρεα; ἐγὼ μὲν οὐδ' ἀξίνε δόκεῖν κλαῦν, ἐξευρεῖν δὲ καὶ αὐτῶν ἤθελόν τι δυνατόν. .... οὐχὸ ἐῶν ὅτι ὁ κόσμος μισανθρωπίης πεπλήρωται ἄπειρα καὶ αὐτῶ πάθια ξυνθέοιμε; ὅδε ὁ ἄνθρωπος ἐν γενεῇ νοῦσος ἐρί. τρεφόμενος ἄχεος, ἐκείνης βουθίμος· αὐξόμενος ἀτάσθαλος ἄφρων διὰ χειρὸς παιδαγωγίη· ἀκμάζων θρασύς, παρακμάζων οἰκτρός, τοῦ ἰδίου πόνου ἀλογίζιν κεκρίσεται· ἐν μηδένι γὰρ λύθρῳ ἐξέθορε λοιδίος. ..... ~~τοῦ~~ τὰς ἀναξίους θε δυστυχίας σπαδὰς τοιαύτας δρεύνλες καὶ τοιαύτας, ὡς μὴ χλεωάσωμεν τὸν λοιπόδε ἀκρασίης κέφαλα βίου αὐτῶ; ....."

Ἐπεκυδία δέχω ταῦτα καὶ μοι, Δαμάκρες, θεοειδὴς τις κατεφαίνετο, καὶ τὸν προτέρου αὐτοῦ μορφὴν ἐξεκλάδομεν

καὶ φησί «Ὦ Δημόκριτε μεγάλοις, πολλοῦ γάρ σε τῆς σῆς σοφίης θωυμάσας πεπάρεκας, ἀποστρέψω τὸ σεῦ κάρτος ἀκηθέων ἀνθρωπίνης φύσεως ἐξιχνεύσαντος καὶ νοήσαντος καὶ διδάξαντος ----»

κἀγὼ ξυντομώτερον ἐπείξας πρὸς τοὺς ὅλως Ἀβδηρίτας ἐπὶ τῇ συμπῇ ἀναπεταλάς με «ἄνδρες» ἔφην, «τῶν πρὸς ἐμὲ πρεσβείης χάριν ὑμῖν πολλή. Δημόκριτον γὰρ ἴδον, ἄνδρα σοφώτατον, συμφασκόμενον ἀνθρώπους μόνον δυνάμενον.»

ταῦτ' ἔχω σοι περὶ Δημοκρίτου, Δαμάχητε, φράζειν κυβόστοιον πάνυ. ἔρρωσο.

ΙΗ. Δημόκριτος Ἱπποκράτει εὖ πράττειν.

Ἐπιστεῖλας ἡμῖν, Ὦ Ἱπποκράτες, ὅτι μεμηνότι, ἐλλέβορον δώσοις, πιστεύεις ἀνοήτοισι ἀνδράσι, παρ' οἷσι ὁ νόος τῶν ἀρετῶν μανίη κρίνεται·

ἐτυγχάνομεν δὲ περὶ νόσου διαθέσιος ἢ πολυχρονίης ἔτι τε ἄρρωστον ὀφρύσιν ξυγκεφάλους.

γνοὺς δὲ τὴν τοῦδε φύσιν, ὅτι ἀμερεῖς κάρτα ἐν δεδημιουργμένα καὶ ὅτι τοῦ μανίης καὶ παραφροσύνης ἀπαθέστατος, ἐμοὶ μὲν φόβος ἐπήνεσε, ἀπιστίαι δὲ ἢ μεμνότατα κείνου· οὐδὲν γὰρ ἐν δαμάτοισι διαλλάσσουσα ἀνὰ τὰ ἔργα πλόκοι ἢ νόσοι, ἢ δὴ νόσῳ ξυνοράται καὶ ἀνακαλεόμενος καὶ ἀλλόκοτα, ταῦτα κοὐδὲν ἔνδον φύσιος ἐμφανέος ἀμερεῖς τε φαίνεται κάρτυρες δὲ τούτου βίβλοι ὑπ' ἐμεῦ γεγραφῆσαι.

χρὴ οὖν καὶ σέ, Ὦ Ἱπποκράτες, μὴ τοιοῦδε τοῖσι ἀνδράσι ξυνέρχεσθαι καὶ ξυνομιλεῖν, ὃν νόον ἀνεπίκλητον ἐμβέβαιον καθέρπει.

εἰ γὰρ πιστεύεις τοῦδε τοῖσι ὅτι μεμηνότα με ἐπότισας, ἢ πιστεύεις μανίη ἂν ἐχέγνω ----· ἐλλέβορος γὰρ ὑγιαίνοντι μὲν δοθεὶς ἐπιστολὴν διανοίης μεμηνότι δὲ δοθεὶς κάρτα ὠφελεῖν

γνώθι γὰρ ὅτι ἡμῖν καταλελαβήκασι μεγάφωνα, ἀλλ' ἀναπεπλασμένα ἢ σχέδον περιπατοῦντα ἢ προσομιλοῦντα ἐμεωυτῷ ἢ ὀτέρῳ δυσχερέα τε καὶ δεῖδιότα ἐπὶ τοῖς ὀνειρωττόμενοι ὑπ' ἐμεῦ, ἢ τοῖσι μὲν προσομιλέοντι τῶν γνωρίμων ὁ προσίχοντα, ἐφιγμένα δὲ τὴν διάνοιαν ἢ ὀνειρόμενα ἐπιπάγδην, ὡήθης ἂν Δημόκριτον κατάγεω ὄχλον κρίσιν ἐν τῷ ὀρεοφίτων μανίης εἶναι ἐόντα. ---.

ἀπίγκυα δέ σοι τὸν περὶ μανίης λόγον.

ΙΘ' Δημόκριτος Ἱπποκράτει περὶ μανίης.

- - - - - - -

(ἀναλυθεῖ)

Κ'. Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ χαίρειν

– – – – –

ὡς δ' εὐτυχὴς εἶδον ἐγὼ Δία παραφρονέοντα ἔργον ἀλλὰ σχέδον ἀποδοχῆς πάντες, κάρτα τοῦ φύσει ἐπήνεσα, ἄριστόν τι ἐρευνήσας φύσιος καὶ νόσου ἔνεκα, ταῦτ δὲ ἐναργέστατα μὲ ἐνενόησα ὡς μεμηνότας· φαρμακεύειν γὰρ αὐτοὶ ἐχρῄζομεν.

ἐπειδὴ τοίνυν ταὐτόματον ἥκειν ἐς τοὐμὸν γυμνάσιον, ὀρθῶς ποιήσεις ἐπιγράψας ἡμῖν πυνθάνομαι γὰρ ἐπιτάδδειν τοῖς ὑπὸ σοῦ γεγραμμένοις φυλακτήριον ἀνάγκη δέ σοι γὰρ αὐτὸν τὸν περὶ ἐλλεβορισμοῦ λόγον. ἔρρωσο.

ΚΑ'. Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ περὶ ἐλλεβορισμοῦ.

– – – – – –

ΚΒ'. – – – – –

ΚΓ'. Δημόκριτος Ἱπποκράτει περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

– – – – – – –

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ